

Kto ty jesteś?

Miesięcznik dla dzieci
nr 10 (48)
październik 2024

POLAK MAŁY

9 786177 234837

Drodzy!

Nie wiemy, w którym momencie trafi do Was ten numer, ale wiedzcie, że myślami i sercem jesteśmy z każdym i każdą z Was. Czasy są trudne i niespokojne. Na pewno przeżywaćcie dużo trudnych emocji. Wierzymy, że macie wsparcie w waszych rodzicach i macie z kim porozmawiać o swoich przemyśleniach i obawach. Mamy nadzieję, że ten numer pozwoli Wam miło spędzić czas i oderwać się od bieżących wydarzeń.

Redakcja Kuriera Galicyjskiego

Październik

Witajcie! Za oknem październik. Miesiąc, w którym otaczająca nas od wiosny przyroda traci kolor letni, a rozrzuca – jesienny. Przede wszystkim to liście nabierają pięknych barw. Żółkną, czerwienieją, brązowieją. Kwitną zimowity, bluszcze, wrzosa, astry, aksamitki, rozchodniki, lwie paszcze, hortensje, róże, nagietki i begonie. W lasach wciąż można spotkać grzyby. Trwają migracje ptaków. Drobne ssaki zapadają w sen zimowy.

ZIMOWITY

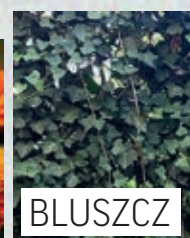
ASTRY

BEGONIE

AKSAMITKI

BLUSZCZ

Październik

Świat nabiera barw precudnych zamiast drzew zielonych, nudnych. Kolorowy świat jesieni, taniec blasku i półcieni.

Czas kiszonek i zapasów, długich wypraw czas do lasu.

Już kapustę czas szatkować i zakisić, w beczkę schować.

Zbiór buraków i brukselki.

Zaczyn żuru do butelki.

Ule ocieplimy słomą i dennicę damy nową.

NAGIETKI

RÓŻE

Modrzew traci suche igły. Opuściły nas już szczygły. A nie mówiąc nic nikomu, myszy włożą nam do domu.

I biedronki, rasa psotna – wchodzi setki ich przez okna. Babcia na to z miotłą w garści chce zaradzić tej napaści.

No a dziadek, w słowach kilku, wieczorami przy kominku W swym fotelu pali fajkę, wymyślając nową bajkę.

Konrad. R. Kupczyk

WRZOSA

HORTENSJE

LWIE PASZCZE

ROZCHODNIKI

Mądrość ludowa

Październik stoi
u dwora, wykop
ziemniaki z pola.

W październiku,
gdy liść z drzewa
niesporo opada, późną
to wiosnę zapowiada.

Po świętej Brygidzie
babie lato przyjdzie.
(08.10)

Październik
spoczynku nie chce
dać, każe orać,
każe siać.

Do świętej Jadwigi
pozbięraj jabłka,
orzechy i figi. (15.10)

Od świętej Urszuli
chłop się kożuchem
otuli. (21.10)

Na świętego Szymona
i Judy spodziewają się
śniegu i grudy. (28.10)

O tym, jak święty Szymon i Juda nad niedźwiadkiem się ulitowali (baśń)

Mieszkała w lesie niedźwiedzica Niedźwiedzka. Miała ona dwoje dzieci: córeczkę Misię i synka Misia.

Dobrze im się działo. Chodzili wszyscy troje po lesie, wygrzewali się w słońku, wylegiwali się na mchu, wyjadali smaczne korzonki i owoce leśne, a na deser mieli zawsze słodziutki miód prosto z leśnej barci...

Tak było w lecie.

Ale przyszła jesień, w październiku słońko z ciepłego zrobiło się chłodne.

– Źle. Zima idzie.

Powiada niedźwiedzica Niedźwiedzka do swej córeczki Misi i do swego synka Misia:

– Pójdziemy spać. Obudzimy się dopiero na wiosnę, jak będzie syciej i ciepłej.

Zrobiła niedźwiedzica Niedźwiedzka legowisko w gąszczu dla siebie i dla dzieci. Mchu ciepłego nazgarniała, gałązkami utkała. Ho, ho, ho! Lepszej budy jeszcze sobie żaden niedźwiedź na zimę nie zbudował.

– Tu nam będzie dobrze – powiada niedźwiedzica. – Śpijmy.

Posłuszna Misia zaraz się ufnie do maminiego boku przytuliła, ale zarozumiały Miś powiedział:

– Nie. Nie jestem już małe dziecko, żebym się wciąż maminiego fartucha trzymał. Ja sobie

zrobię osobne legowisko, jak tatuś niedźwiedź Niedźwiedzki.

I poszedł, i osobną kryjówkę sobie zrobił. Ale zrobił źle, bo dobrze zrobić nie umiał.

Położył się na barłogu, chce zasnąć, żeby niedźwiedzim zwyczajem zimowy głód i chłód przespać. Gdzie tam! Nie może zasnąć!

Zaczął padać śnieg z deszczem – napadał mu na nos. Zaczął wiać wiatr – nawiał mu w uszy.

Miś w płacz:

– U-u-u... U... U-u... Chłodno, głodno i do mamy daleko! U-u-u...

A właśnie szli tamtędy przez las dwaj święci: święty Szymon ze świętym Judą. Co roku o tej porze schodzili oni z Bożego rozkazu na ziemię, żeby dopilnować, czy wszystkie stworzenia ziemskie zaopatrzone są dobrze na długą, mroźną zimę.

Idą. Usłyszeli, że coś płacze. Przystanęli i patrzą. Zobaczyli niedźwiadka głodnego, zmarznętego na rozwalonym barłogu. Żal im się Misia zrobiło.

– Ej, Misiu, niebożę – powiada święty Szymon. – Czemu żeś w porę spać nie poszedł? Czy żeś nie słyszał od starszych, że gdy na ziemię schodzą Szymon z Judą, to w lesie nie ma co jeść i dla zwierzątek chudo?

– Ej, Misiu, niebożę – powiada święty Juda. – Czy to ci starsi nie mówili, że na Szymona i Judę czas dobrze opatrzyć sobie budę? Przecież twoja cała rozwalona. Nie możesz tak zimować, bo jeśli nie umrzesz z głodu, to zamrzniesz, a jeśli nie zamrzniesz, to umrzesz z głodu.

– U-u-u, wiem o tym dobrze, proszę Świętych. Mama mi to samo mówiła, tyłkom jej nie słuchał i teraz za-tu-je... – płacze Miś i aż futrzaną niedźwiedzią łapą mokry od łez niedźwiedzi nasek ociera.

– No, no, tylko nie płacz, Misiu. Jeszcze płacz nikomu nie pomógł. Tu dobra rada potrzebniejsza. A rada nasza taka: zbierz nogi i maszeruj do kraju dalekiego, do miasteczka świętego, które zwie się Betlejem. Maszeruj, nie ustawaj. Tam w grudniu narodzi się Pan Jezus w stajence. Teraz już kończy się październik, to gdy będziesz porządnie nogi wyciągał, akurat na czas dojdiesz. Pana Jezuska powitasz, a Najświętszą Panią i świętego Józefa o przezimowanie poprosisz. Przezimuje cię Święta Rodzina w kąciку stajenki na słomie. Zimą tam w cieple i w suchości przepędzisz, a na wiosnę zdrów i cały do lasu powrócisz, mamę niedźwiedzicę przeprosisz i znów ci będzie dobrze.

Miś aż podskoczył z radości. Od razu mu niedźwiedzie łezki na niedźwiedzim pyszczku obeschły.

– Kiedy mi tak, dobrzy Święci, radzicie, to już pędzę.

I rzeczywiście popędził prawdziwym niedźwiedzim kłusem. Jeśli w drodze nie ustanie, to na pewno na dwudziestego czwartego grudnia będzie nasz Miś w betlejemskiej stajence.

Szczęśliwej drogi, Misiu!

Ewa Szelburg-Zarembina

Czy wiesz, że...

1. Na świecie żyje około 200 000 niedźwiedzi brunatnych.

2. Ogon niedźwiedzia brunatnego ma około 20 cm.

3. W Europie żyje około 17 000 niedźwiedzi brunatnych. Najwięcej w Rosji, w Ukrainie i w Rumunii.

4. Zimowe legowisko niedźwiedzia nazywa się gawrą.

5. Niedźwiedzie brunatne są samotnikami. Łączą się w pary tylko w okresie godowym.

6. Jednym z najbardziej znanych oswojonych niedźwiedzi jest Wojtek, który został adoptowany przez polskich żołnierzy. Brał udział w bitwie o Monte Cassino. Nadano mu stopień kaprała.

7. Niedźwiedzie brunatne zaznaczają swoje terytorium poprzez drapanie drzew i ocieranie się o nie.

8. Niedźwiedzie brunatne spędzają około 16 godzin w ciągu doby na poszukiwaniu jedzenia.

9. Jest to największy ssak drapieżny żyjący w Europie.

Światowy Dzień Drzewa (10 października)

Drzewa to w zasadzie wielkie rośliny z twardymi łodygami, czyli pniami, pokrytymi ochronną warstwą kory.

Drzewa dzielimy na dwie główne grupy: liściaste i iglaste. Większość drzew liściastych zrzuca na zimę liście. W przypadku drzew iglastych dzieje się tak bardzo rzadko.

DRZEWO LIŚCIASTE

DRZEWO IGLASTE

Drzewa mają ogromne znaczenie. Jak wszystkie rośliny, czerpią z powietrza dwutlenek węgla, a w zamian oddają tlen, niezbędny do oddychania.

Duże zbiorowiska drzew – lasy – są nazywane płucami Ziemi. Drzewa służą też licznym zwierzętom i ptakom jako domy i żerowiska.

AMAZONIA

LAS BAMBUSOWY, JAPONIA

OMSZONY LAS, MALEZJA

PUSZCZA BIAŁOWIESKA, POLSKA

Dąb

Do najstarszych drzew na naszej planecie należy dąb. Istnieje na ziemi już od 65 mln lat. Przez wieki botanicy opisali ponad 200 gatunków dębów z różnych stron świata. Dęby rosną wzwyż ok. 200 lat, później rozrastają się jedynie wszerz – czyli pień drzewa zwiększa swój obwód.

NAJSTARSZE DRZEWO W POLSCE: DĄB CHROBRY

Czy wiesz, że...

1. Owocami dębu są żołędzie.
2. Liście dębu znajdują się na polskich monetach.
3. Liście dębu oraz jego żołędzie są trujące dla koni, krów, owiec i kóz.
4. Dąb jest najtwardszym drzewem na naszych terenach.
5. W greckiej mitologii dąb był świętym drzewem Zeusa.
6. Polski najstarszy dąb ma na imię Chrobry. Wykiełkował około 1250 roku niedaleko Szprotawy.
6. Dąb jest symbolem siły, męstwa, trwałości i niezłomności. Jest to drzewo, które często kojarzy się z potęgą natury i wiekiem.
7. Dąb jest drzewem liściastym, ale w porównaniu do innych drzew liściastych, zrzuca liście później. Dąb zrzuca liście na wiosnę, a nie na jesieni, ponieważ ma grubsze, bardziej trwałe liście, które chronią drzewo przed zimowymi warunkami.

Dąb – król naszych lasów

Dąb sędziwy głową kiwa.
Może zły,
że mu ciągle ktoś przerywa miłe sny?
Pewnie mu się czas młodości dawny śnił,
gdy był jak ten dębczak – zdrowy,
pełen sił.
Choć wichury go szarpały,
ziębił chłód –
przetrwał wieki – tak jest mocny
dębów ród!
Od korony rozłożystej gęsty cień...
Jakże błogo tu odpocząć
w skwarny dzień!

Może tysiąc, może więcej
ma już lat –
ludzie prawią (mówią), że jest stary
jak ten świat!
Choć i dziupla mu próchnieje
w grubym pniu,
ale dąb się z tego śmieje,
co tam mu!...
Nie rozwali pnia takiego
nawet czas,
wieki przeżył i przeżyje
jeszcze nas.

Helena Szayerowa

25 października mamy bardzo miłe święto – Światowy Dzień Pluszowego Misia

Jak miło misia wziąć do ręki

Jak miło misia wziąć do ręki!
Jest taki miły, taki miękki.
Miś lubi wszystko, co i wy:
śmieszne mruczanki, bajki, gry.
A z kim wieczorem zasypiacie?
Z misiem, bo to wasz przyjaciel.

M. Terlikowska

Z przymrużeniem oka...

Lekarstwo misia

Koło pieca siedzi miś.
– Taki chory jestem dziś!
– Co cię boli?
– Bok i brzuszek,
tu się ciągle trzymać muszę,
katar już od piątku trwa
i tu ból mam, a tu dwa.
– Grypa, misiu. Dam ci proszki.
– Nie pomogą, takie gorzkie!
– Aspirynę, misiu, zażyj.
Może ziółka ci zaparzyć?
– Aspiryna nie pomoże,
a po ziółkach będzie gorzej.
Przyznam ci się, Zosiu, sam,
że lekarstwo lepsze znam.
Łyżka, dwie wystarcza chyba.
Będę po nim zdrów jak ryba,
będę mruczeć mógł jak z nut.
– Cóż to za lekarstwo?
– Miód!

Helena Bechlerowa

Dzień Edukacji Narodowej Popularnie – Dzień Nauczyciela

Czasy są trudne, niepewne... Ale, jak nigdy wcześniej – przed wojną – codziennie myślimy o naszych szkołach, naszych klasach i naszych nauczycielach... Postarajcie się zdobywać wiedzę bez względu na to, gdzie teraz się uczyacie. Wasze osiągnięcia w nauce są i będą nagrodą oraz wielką radością dla waszych nauczycieli. Pamiętajcie też, że wykształcenie to wielka siła. Wasza edukacja szkolna może stać się początkiem waszej zawodowej drogi, a z kolei wasza praca na pewno będzie miała wpływ na odbudowę i wzmocnienie waszego państwa.

Gdy byliśmy mali, zawsze myśleliśmy, że lekcje są potwornie nudne, okazało się jednak, że nic z tych rzeczy i nauka w szkole bardzo nas cieszy. Wszystko dzięki Nauczycielce, która zawsze sprawia, że lekcje w szkole to super zabawa.

Uczymy się na nich ciekawych rzeczy – czytać, pisać, recytować wiersze. Wiemy już, jak rozwiązywać równania, obliczenia nie stanowią dla nas wyzwania. Lekturny Pani zadaje ciekawe, nie nudzimy się, czytając je, wcale. A kiedy coś nam trudność sprawia, Pani chętnie nam pomaga. Zawsze doradzi, wskaże rozwiązanie, z nią wszelkie problemy zostaną rozwikłane. Do naszej Nauczycielki przychodzimy dziś z wdzięcznością, to dzięki Pani każdy dzień w szkole jest dla nas przyjemnością!

Pamiętajcie, że uczeń ma w szkole prawa, ale ma też swoje obowiązki. A obowiązki ucznia to nie tylko dyscyplina w czasie lekcji czy aktywny udział w różnych pozalekcyjnych imprezach.

Babcia Kazia

Uczeń ma obowiązek:

- przestrzegania postanowień Statutu Szkoły;
- dbać o honor szkoły oraz godnie ją reprezentować;
- poszanowania godła, hymnu i sztandaru szkoły;
- okazywać szacunek wszystkim pracownikom szkoły;
- posiadania i noszenia legitymacji szkolnej.

JESIEŃ

27 PAŹDZIERNIKA ZMIANA CZASU Z LETNIEGO NA ZIMOWY

Mili przyjaciele! Czas leci szybko, mija sucha jesień. Niebo traci piękny lazuruowy blask, a wiatry gromadzą chmury: kłębiaste, deszczowe, burzowe, śnieżne. Spacerzy coraz krótsze, bo wieczory zapadają coraz wcześniej. Cieszymy się kolorami jesieni. Te kolory znajdziemy na drzewach, na trawie, na grządkach i rabatach. Przyroda chce odpocząć po aktywnym rozwoju od wiosny do końca lata. Spotkamy się w listopadzie i będziemy zachwycać się pożegnaniem otaczającej nas przyrody przed nadchodzącą porą zimową. Życie jest piękne!

Babcia Kazia**Pani Jesień**

Przeszedł sobie dawno
śliczny, złoty wrzesień...
Teraz nam październik
Dała pani jesień...

Słonko takie śpiące,
coraz później wstaje,
Ptaszki odlatują,
hen, w dalekie kraje.

W cieniu, pod drzewami
cicho śpią kasztany,
każdy błyszczący pięknie,
niby malowany.

Lecą liście z drzewa
różnokolorowe,
te są żółto-złote,
a tamte – brązowe.

Jeszcze niby ciepło,
słonko świeci, grzeje...
aż tu nagle skądejs
wichrzysko zawieje.

Chmur wielkich deszczowych
nabiera, napędzi...
tak się pan listopad
nauwija wszędzie.

Zofia Dąbrowska

Pismo jest redagowane przez zespół „Kuriera Galicyjskiego”.
Adres do korespondencji: Kurier Galicyjski – Kto ty jesteś?
Lwów 79057, Ukraina, Львів 79057
ul. Melnyka 22/3, вул. Мельника 22/3
telefon redakcji: +38 0980712564
e-mail: nowykuriergalicyjski@gmail.com
Wydawca Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.
Видавць ГО „Кур’єр Галиційський”.
Свідоцтво про державну реєстрацію Серія KB № 24707-14647 P
видане Державною Реєстраційною Службою України 17.02.2021 р.
Świadectwo rejestracji: seria KW nr 24707-14647 R wydane przez
Państwową Rejestracyjną Służbę Ukrainy 17.02.2021.
Pewne prawa zastrzeżone na rzecz Stowarzyszenia „Kurier Galicyjski”.

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu
pn. Polonia i Polacy za Granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów

Projekt „Profesjonalne media na Ukrainie 2023-2025”
realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Wszystkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone. Wszelkie prawa zastrzeżone.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora (autorów) i nie może być identyfikowana
z oficjalną pozycją Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Zezwala się na dowolne wykorzystanie utworu, pod warunkiem zachowa-
nia ww. informacji, w tym informacji o stosowanej licencji
i o posiadaczach praw – Stowarzyszenie „Kurier Galicyjski”.

Drukarnia TOB „Прес Медіа Сервіс”, Lwów, ul. Koszycia 7/29

Kod prenumeraty
УКРПОШТА
68416
46299

